

Dosarul nr. 2ra-1640/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E. Galușceac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea Comercială „Nicodor Grup”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Berezovschi Adrian,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea
Comercială „Nicodor Grup” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Sergiu
Scutari, intervenienți accesorii Tatiana Cernei, Victoria Lozinschi, Ludmila
Șeremet, Maria Crețu, Ana Jelihovschi, Alexandru Camerzan, Sergiu Șevciuc,
Maria Constantin, Andrei Negru, Dumitru Lungu și Grigorie Codreanu cu privire
la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2018, SC „Nicodor Grup” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Sergiu Scutari, intervenienți accesorii Tatiana Cernei,
Victoria Lozinschi, Ludmila Șeremet, Maria Crețu, Ana Jelihovschi, Alexandru
Camerzan, Sergiu Șevciuc, Maria Constantin, Andrei Negru, Dumitru Lungu și
Grigorie Codreanu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere,
prejudiciului cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că Sergiu Scutari la 21 februarie 2012 a
încheiat contractul investițional nr. 83/SN cu compania de construcții SRL „Neo
Imobiliare”, obiect al acestui contract constituind apartamentul tip-mansardă nr.
69, nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața totală de 47,59 m.p., amplasat
în mun. Chișinău, str. XXXXX.

A precizat reclamanta că, ulterior, în baza încheierii nr. 2i-444/2014 din 08
iulie 2016 a instanței de insolvență a Curții de Apel Chișinău s-a dispus
transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari apartamentul tip-mansardă
nr. 69, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat în mun., Chișinău, str. XXXXX.

Pe lângă pârâțul Sergiu Scutari, în procesul de insolvență a SRL „Neo
Imobiliare”, cu referire la construcția apartamentelor de tip-mansardă din mun.

Chișinău, str. XXXXX, au mai participat și alți creditori garantați, cărora instanța de insolvență a Curții de Apel Chișinău la fel li-a transmis în proprietate privată apartamentele contractate.

Ca urmare a transmiterii dreptului de proprietate, noii proprietari au fost nevoiți de sine stătător să continue finisarea lucrărilor de construcție și darea în exploatare a acestor apartamente.

În acest scop, în baza procesului-verbal nr. 1 din 18 iulie 2014 a Adunării de constituire a fost aprobat statutul Asociației neformale „Asociația investitorilor str. Voluntarilor”.

Reclamanta a specificat că la cea de a doua adunare a membrilor „Asociației investitorilor str. Voluntarilor” din 28 iulie 2014, prin procesul-verbal nr. 2 au fost puse în discuție și aprobate mai multe întrebări, printre care includerea a doi membri noi în asociație (printre care și Sergiu Scutari împreună cu soția Veronica Scutari); aprobarea bugetului lucrărilor de finisare; modul de achitare precum și modul de contribuire financiară a fiecărui membru la finisarea lucrărilor.

A notat că la 13 ianuarie 2016, SC „Nicodor Grup” SRL, ca antreprenor, iar pe de altă parte Asociația Proprietarilor de locuințe privatizate nr. 54/317 și Asociația de locatari investitori în construcția mansardei a blocului locativ din str. XXXXX, mun. Chișinău, reprezentată de către Maria Crețu, ca client, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 201502013 prin care au convenit asupra finisării lucrărilor de construcție la obiectul clienței, pe adresa: str. XXXXX, mun. Chișinău, specificul lucrărilor fiind indicat în punctul 1.3 al capitolului 1 din contract.

SC „Nicodor Grup” SRL conform clauzelor contractuale s-a obligat să execute următoarele lucrări: să efectueze lucrări de finisare a tavanului; să efectueze instalarea rețelelor de apă și canalizare; să efectueze instalarea rețelelor de încălzire și ventilare; să efectueze instalarea rețelelor electrice; să efectueze lucrări de gazificare (rețele de gaz exterioare și rețele de gaz interioare).

Reclamanta a mai menționat că conform capitolului 2 din contractul de antrepriză nominalizat supra, părțile au stabilit că prețul lucrărilor contractate se va stabili înaintea demarării fiecărei lucrări în parte, cu alcătuirea devizului local de prețuri actualizate pentru moment, iar plata pentru lucrările executate se va efectua astfel - 35% din suma lucrării în avans și 65% din suma lucrării după finisarea și semnarea actului de recepție a acesteia.

A indicat că în dependență de etapele executării lucrărilor contractate, membrii asociației neformale urmau, conform devizelor aprobate, să efectueze achitățile necesare conform clauzelor, precum și modalității aprobate de către Adunarea generală stipulată în procesul-verbal nr. 2 din 28 iulie 2014.

Reclamanta a relatat că totalitatea lucrărilor contractate au fost executate, iar acest fapt este confirmat prin actele de confirmare semnate de părți.

Conform actului decontărilor reciproce din 15 septembrie 2017 membrii asociației investitorilor au acumulat față de SC „Nicodor Grup” SRL o datorie în sumă de 427 225,01 de lei, din care cea mai impunătoare sumă o datorează Sergiu Scutari, și anume suma de 8 079,00 de euro.

Astfel, președintele asociației investitorilor, Maria Crețu, a formulat și expediat în adresa pârâtului Sergiu Scutari somația f/n din 02 februarie 2017, prin care a solicitat în mod direct achitarea necondiționată a datoriei existente în termen de 10 zile de la primire, conform avizelor de recepție somația a fost recepționată la

09 februarie 2017, însă Sergiu Scutari până la depunerea acțiunii nu și-a onorat obligațiile pecuniare pentru lucrările deja efectuate.

Reclamanta a mai precizat că în capitolul 7 al contractului de antrepriză nr. 201502013 din 13 ianuarie 2016, părțile contractante au prevăzut modul și condițiile de soluționare a litigiilor, precum și răspunderea părților în caz de neexecutare.

Prin urmare, conform punct. 7.1 și 7.2, în cazul apariției litigiilor între părți, acestea urmează a fi soluționate pe cale amiabilă prin adresarea reclamației, iar în caz de imposibilitate de a ajunge la un acord comun, litigiul urmează a fi soluționat de către instanțele de judecată.

Reținând că însăși membrii asociației investitorilor prin somația f/n din 02 februarie 2017 au solicitat pârâtului Sergiu Scutari achitarea necondiționată a datoriei acumulate, rămase fără efect, conducându-se de prevederile art. 617 alin. (2) lit. g) Codul civil, reclamanta a considerat justificat că somarea repetată a pârâtului nu va avea efect.

De altfel, reclamanta a considerat că pârâtul a dat dovadă de un comportament de rea-credință, față de obligațiile asumate, iar în consecință reclamanta este îndreptățită de a-l acționa în judecată, în vederea încasării datoriei existente prin intermediul instanței de judecată.

Totodată, a comunicat că în ceea ce privește răspunderea părților contractante în cazul neexecutării obligațiilor asumate sau executării necorespunzătoare a acestora, conform punct. 7.3 și 7.4 a contractului, partea vinovată este ținută să despăgubească partea îndreptățită prin plata penalității în valoare de 0,1 % din suma datorată/ restantă pe zi.

Mai mult a relatat că neexecutarea obligațiilor în contextul legislației civile prevede răspunderea debitorului față de creditor, care este prevăzută în art. 602 alin. (1) și (2) Cod civil, prin urmare Sergiu Scutari se află în întârziere din data de 09 februarie 2017, ca urmare a recepționării somației menționate.

Astfel, reclamanta a specificat că a respectat în totalitate obligațiile asumate prin contractul nominalizat, inclusiv procedura soluționării amiabile a litigiilor, iar pârâtul Sergiu Scutari prin comportamentul și atitudinea sa a ignorat executarea obligațiilor asumate, fapt ce îndreptățește inclusiv cerința reclamantei de încasare a penalității și a dobânzii de întârziere.

Reclamanta a susținut că a calculat suma totală de 1 400 de Euro sub formă de dobânzi de întârziere, conform prevederilor art. 619 alin. (2) din Codul civil, necesare a fi încasate din contul lui Sergiu Scutari pentru perioadă 19 februarie 2017- 16 februarie 2018, din suma de 8 079,00 de euro.

SC „Nicodor Grup” SRL a solicitat încasarea de la Sergiu Scutari a sumei de 8079,00 de Euro, cu titlu de datorie, încasarea sumei de 1 400 de Euro, cu titlu de dobândă de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

La 31 octombrie 2018, SC „Nicodor Grup” SRL a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea din contul lui Sergiu Scutari a datoriei în mărime de 8 079 de euro, dobânzii de întârziere în mărime de 2 155,80 de euro, prejudiciul cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (rata inflației) în sumă de 636,77 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SC „Nicodor Grup” SRL și s-a menținut hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că după cum rezultă din materialele cauzei prin încheierea nr. 2i-444/2014 din 08 iulie 2016 a instanței de insolvență a Curții de Apel Chișinău s-a dispus transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari apartamentul tip-mansardă nr. 69, nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX (f.d. 15, Vol. I)

Conform încheierii menționate, instanța de apel a reținut că între Sergiu Scutari și SRL „Neo Imobiliare” la 21 februarie 2012 a fost încheiat contractul investițional nr. 83/SN, obiect al contractului constituind construcția apartamentului tip-mansardă nr. 69, nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața totală de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX.

A mai specificat că conform procesului-verbal nr. 1 al adunării de constituire s-a hotărât de a crea Asociația investitorilor str. Voluntarilor, de a aproba statutul în variantă inițială, fiind ales Președintele al Asociației, Maria Crețu, fiind creat și Consiliul de Administrare și Supraveghere, Comisia de cenzori, fiindu-i acordate împuterniciri Mariei Crețu și Tatiane Cernei de a reprezenta instituția în procesul înregistrării în organele competente și în alte procese de reprezentare a Asociației și a membrilor acestora, sau de luare a deciziilor în favoarea Asociației.

Colegiul a menționat că până la transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari a apartamentului tip-mansardă nr. 69, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX, la 13 ianuarie 2016, între Asociația Proprietarilor de Locuințe nr. 54/317, în persoana directorului Alexandru Boiarinov, Asociația de locatari investitori în construcția Mansardei a blocului locativ din strada Voluntarilor, reprezentată de Maria Crețu, ca beneficiari, pe de o parte și SC „Nicodor Grup” SRL, în persoana directorului Nicolae Frăsîneanu, ca prestator, a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 201502013, conform căruia prestatorul s-a obligat să efectueze anumite lucrări de construcție la mansarda blocului locativ din mun. Chișinău, str. XXXXX, conform pct. 1.3: - să efectueze lucrări de finisare a tavanului; - să efectueze instalarea rețelelor de apă și canalizare; - să efectueze instalarea rețelelor de încălzire și ventilare; - să efectueze instalarea rețelelor electrice; - să efectueze lucrări de gazificare (rețele de gaz exterioare și rețele de gaz interioare).

La capitolul dat, Colegiul a considerat că corect instanța de fond a reținut că, deși în contract se indică trei părți, contractul este semnat doar de reprezentantul Asociației Proprietarilor de Locuințe nr. 54/317 și SC „Nicodor Grup” SRL, nefiind semnat de reprezentantul Asociației investitorilor în construcția mansardei, Maria Crețu, or, conform prevederilor art. 195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Mai mult, instanța de apel a menționat că la materialele cauzei lipsește cu desăvârșire și confirmarea probatorie a faptului că pârâtul Sergiu Scutari ar fi la data încheierii contractului menționat ca membru al Asociației investitorilor în construcția mansardei sau ca membru al Asociației Proprietarilor de Locuințe nr. 54/317, ori conform procesului-verbal nr. 2 al Adunării de constituire a Asociației

Investitorilor str. Voluntarilor din 28 iulie 2014, s-a hotărât de a include doi membri noi – Grigore Codreanu și Veronica Scutari (f.d. 223, Vol. I).

Astfel, Colegiul a reținut că unul din elementele definiției ale actului juridic civil este manifestarea de voință. Având drept scop crearea, modificarea ori stingerea unor raporturi cu alte persoane, voința autorului actului juridic civil trebuie să fie manifestată, exteriorizată. Prin manifestare, voința încetează de a mai fi un fenomen subiectiv, devenind un fapt social, o realitate obiectivă. Manifestarea de voință trebuie să provină de la un subiect de drept civil - persoană fizică sau persoană juridică. Manifestarea de voință trebuie să fie îndreptată spre producerea efectelor juridice: nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile. Intenția de a produce efecte juridice este un element necesar al actului juridic civil, astfel încât aceste efecte nu se pot produce, conform legii, decât dacă o asemenea intenție a existat.

În acest context instanța de apel a concluzionat că odată ce contractul nu a fost semnat de pârâtul Sergiu Scutari sau de un reprezentant al său, acest contract nu poate da naștere cărorva obligații pentru ultimul.

La 24 septembrie 2020, SC „Nicodor Grup” SRL, reprezentată de avocatul Berezovschi Adrian, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, precum și au interpretat eronat normele de drept material.

Totodată, s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 iunie 2020 și a expedit-o participanților la proces la 21 iulie 2020 (f.d. 197, vol. II), însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei instanței de apel.

Astfel, recursul declarat la 24 septembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 18 octombrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 12, vol. III).

La 9 decembrie 2020, prin intermediul poștei, Sergiu Scutari a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 25 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentei, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 239 Cod de procedură civilă, statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe

circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În sensul art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În debut, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că instanța de apel adoptând soluția pe caz, nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții premature, prin ce se impune casarea deciziei cu trimiterea acesteia spre rejudecare în instanța de apel.

Din recursul declarat de rezultă că aceasta își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel invocând că concluziile instanței sunt în contradicție cu materialele cauzei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel la adoptarea soluției sale a reținut că prin încheierea nr. 2i-444/2014 din 08 iulie 2016 a instanței de insolvență a Curții de Apel Chișinău s-a dispus transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari a apartamentului tip-mansardă nr. 69, cu nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat pe str. XXXXX, mun. Chișinău (f.d. 15-16, Vol. I).

Conform procesului-verbal nr. 1 din 28 iulie 2014 al Adunării de constituire s-a hotărât de a crea Asociația Investitorilor str. Voluntarilor (INT), de a aproba statutul în variantă inițială, fiind ales Președintele Asociației Crețu Maria, fiind creat și Consiliul de Administrare și Supraveghere, comisia de cenzori, fiindu-i acordate împuterniciri Mariei Crețu și Cernei Tatiana de a reprezenta Instituția în procesul înregistrării în organele competente și în alte procese de reprezentare a Asociației și a membrilor acestora, sau de luare a deciziilor în favoarea Asociației (f.d.12, Vol. I).

Prin procesul-verbal nr. 2 al Adunării de construire a Asociației Investitorilor str. Voluntarilor” din 28 iulie 2014 s-a hotărât de a include doi membri noi – Codreanu Grigore și Scutari Veronica (f.d. 223, Vol. I)

A mai reținut instanța de apel că la 13 ianuarie 2016, între Asociația Proprietarilor de Locuințe nr. 54/317 în persoana directorului Boiarinov Alexandru, Asociația de locatari investitori în construcția Mansardei a blocului locativ din strada XXXXX, mun. Chișinău, reprezentată de Maria Crețu, în calitate de „beneficiari” pe de o parte și SC „Nicodor Grup” SRL, în persoana directorului Frăsîneanu Nicolae în calitate „prestator” a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 201502013, conform căruia prestatorul s-a obligat să efectueze anumite lucrări de construcție la mansarda blocului locativ din str. XXXXX, mun.

Chișinău, conform pct. 1.3: - să efectueze lucrări de finisare a tavanului; - să efectueze instalarea rețelelor de apă și canalizare; - să efectueze instalarea rețelelor de încălzire și ventilare; - să efectueze instalarea rețelelor electrice; - să efectueze lucrări de gazificare (rețele de gaz exterioare și rețele de gaz interioare). (f.d. 11, Vol. I)

La 02 martie 2016, Primăria mun. Chișinău a eliberat la cererea APLP 54/317, în calitate de gestionar, și SRL „Proiect Invest Grup”, în calitate de investitor, autorizația nr. 43 din 02 martie 2016, prin care a fost autorizată executarea lucrărilor de finalizare a lucrărilor de construire a mansardei la blocul de locuit S+P+4E, în vederea amplasării unor locuințe noi (lucrări începute în baza autorizației de construire nr. 554 din 06 iulie 2011), în mun. Chișinău, str. XXXXX (f.d. 14, Vol. I),

Totodată, instanța de apel, a specificat că la materialele cauzei a fost anexată recipisa din 05 martie 2016, prin care persoana fizică Crețu Maria a confirmat că a primit de la Scutari S. suma de 850 de euro pentru finisarea lucrărilor la mansarda din str. XXXXX, mun. Chișinău, fiind menționat în paranteze că: „urmează de a - efectua proiect de gazificare; - aviz pompieri; - instalarea ușilor de intrare; - procurarea parțială a materialelor de construcție” (f.d. 13, Vol. I).

La caz au fost anexate și facturi fiscale eliberate de furnizorul SC „Nicodor Grup” SRL beneficiarului Crețu Maria pentru prestarea diferitor servicii: lucrări de montare a rețelelor electrice interioare și exterioare în str. XXXXX mun. Chișinău; (executarea tavanului; rețele de gaze, etc. și devizele de cheltuieli (f.d. 19-31, Vol. I)

La 2 februarie 2017, Lozinschi Victoria, Șeremet Ludmila, Crețu Maria, Lungu Dumitru, Camerzan Alexandru, Codreanu Grigore, Șevciuc Sergiu, Constantin Maria, Negru Andrei, Cernei Tatiana, în calitate de proprietar ai mansardelor din strada XXXXX, mun. Chișinău au expediat în adresa lui Sergiu Scutari și Vioricăi Scutari somația, prin care au solicitat achitarea în termen de 10 zile de la recepționarea somației, a contribuției în sumă de 8 200 de euro, bani care au fost achitați de primii (f.d. 17, Vol. I), somație care a fost recepționată la 09 februarie 2017 (f.d. 18, Vol. I).

De asemenea, au fost anexate recipise conform cărora Crețu Maria a primit de la Negru Andrei, Cernei Tatiana, Camerzan Alexandru, Codreanu Grigore, Șeremet Anatolie, Lozinschi Victoria, Lungu Dumitru, Constantin Maria, Iacob Veronica, Jelihovschi Ana, Șevciuc Sergiu diferite sume de bani pentru lucrările executate la mansarda din strada XXXXX, mun. Chișinău (f.d. 32-61, Vol. I).

Ulterior, la 23 iunie 2017 a fost semnat actul de recepție finală nr. 1 a obiectului – mansarda la blocul locativ lit. 01/5a din strada XXXXX, mun. Chișinău (f.d. 128, Vol. I)

Prin cererea de chemare în judecată SC „Nicodor Grup” SRL a solicitat încasarea de la Scutari Sergiu a sumei de 8 079, 00 Euro, cu titlu de datorie în temeiul contractului de prestări servicii nr.201502013 din 13 ianuarie 2016, încasarea sumei de 2 155, 58 lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 19.02.2017-09.10.2018, încasarea sumei prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (rata inflației) pentru perioada 20.02.2017-09.10.2018 în mărime de 636, 77 lei și încasarea cheltuielilor de judecată. Acțiunea fiind respinsă de prima instanță.

Or, prin prisma art. 8 alin. (2) lit. a), 195, 512 alin. (1), 514, 518 Cod Civil, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe, prin care acțiunea înaintată de SC „Nicodor Grup” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată, precum și a considerat ca nefondate alegațiile părții apelante expuse în cererea de apel.

Instanța de apel a mai reținut ca relevant faptul că până la transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari a apartamentului tip - mansardă nr. 69, cu nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat pe str. XXXXX, mun. Chișinău, la 13 ianuarie 2016, între Asociația Proprietarilor de Locuințe nr. 54/317 în persoana directorului Boiarinov Alexandru, Asociația de locatari investitori în construcția Mansardei a blocului locativ din strada XXXXX, mun. Chișinău, reprezentată de Maria Crețu, în calitate de „beneficiari” pe de o parte și SC „Nicodor Grup” SRL, în persoana directorului Frăsîneanu Nicolae în calitate „prestator” a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 201502013, conform căruia prestatorul s-a obligat să efectueze anumite lucrări de construcție la mansarda blocului locativ de pe str. XXXXX, mun. Chișinău, conform pct. 1.3: - să efectueze lucrări de finisare a tavanului; - să efectueze instalarea rețelelor de apă și canalizare; - să efectueze instalarea rețelelor de încălzire și ventilare; - să efectueze instalarea rețelelor electrice; - să efectueze lucrări de gazificare (rețele de gaz exterioare și rețele de gaz interioare).

La acest aspect, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că, deși în contract se indică trei părți, contractul este semnat doar de reprezentantul APLP nr. 54/317 și reprezentantul SC „Nicodor Grup” SRL, nefiind semnat de reprezentantul Asociației investitorilor în construcția mansardei, Crețu Maria, or, conform prevederilor art. 195 din Codul Civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Mai mult, instanțele au specificat că la materialele cauzei lipsește cu desăvârșire și confirmarea probatorie a faptului că Sergiu Scutari ar fi la data încheierii contractului menționat membru al Asociației investitorilor în construcția mansardei sau al APLP nr. 54/317, or, conform procesului-verbal nr. 2 al Adunării de constituire a Asociației Investitorilor str. Voluntarilor din 28 iulie 2014, s-a hotărât de a include doi membri noi – Codreanu Grigore și Scutari Veronica (f.d. 223, Vol. I).

De altfel, instanțele au menționat că odată ce contractul nu a fost semnat de Scutari Sergiu sau de un reprezentant al său, acest contract nu poate da naștere cărorva obligații pentru ultimul.

Drept urmare argumentele precum că Scutari Sergiu este membru al Asociației date, iar Crețu Maria în calitate de președinte a Asociației menționate a acționat din numele membrilor acesteia, au un caracter pur declarativ, or, potrivit contractului menționat una din condițiile de valabilitate a unui act juridic, cum ar fi consimțământul, în cazul dat lipsește.

Prin urmare, instanțele de judecată au învederat că de către SC „Nicodor Grup” SRL nu au fost prezentate careva probe întru confirmarea în mod prioritar a prezenței raportului obligațional între reclamant și pârâtul Sergiu Scutari.

La fel nu a fost confirmat faptul că bunul transmis în proprietate lui Scutari Sergiu, ar fi fost supus după preluarea acestuia în proprietate unor lucrări suplimentare, cu atât mai mult că Scutari Sergiu ar fi încheiat vreun contract în

acest sens, prin care s-ar fi obligat de a efectua achitări pentru careva lucrări de construcție, care urmau a fi efectuate în apartamentul acestuia. Iar, contractul de prestări servicii din 13 ianuarie 2016, încheiat până la transmiterea imobilului în proprietatea pârâtului prezentat de SC „Nicodor Grup” SRL, la care Scutari Sergiu nu este parte contractuală, nu generează careva obligații în privința lui Scutari Serghei și respectiv pe cale de consecință nu poate servi temei pentru încasarea sumei pretinse

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să reitereze că Sergiu Scutari la 21 februarie 2012 a încheiat contractul investițional nr. 83/SN cu compania de construcții SRL „Neo Imobiliare”, obiect al acestui contract constituind apartamentul tip-mansardă nr. 69, nr. cadastral XXXXX.103.01.169, cu suprafața totală de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX.

Tot actele cauzei denotă că SRL „Neo Imobiliare” nu și-a executat în măsură deplină obligațiunile asumate prin contractul investițional nr. 83/SN din 21 februarie 2012, motiv pentru care în privința societății a fost intentată procedura de insolvabilitate. Ulterior, în baza încheierii nr. 2i-444/2014 din 08 iulie 2016 a instanței de insolvabilitate a Curții de Apel Chișinău s-a dispus transmiterea în proprietatea privată lui Sergiu Scutari apartamentul tip-mansardă nr. 69, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX.

De altfel, din materialele cauzei cert rezultă că ulterior SC „Nicodor Grup” SRL a executat lucrările de finisare la obiectul de tip mansardă din mun. Chișinău, str. XXXXX, fapt confirmat prin contractul de antrepriză nr. 201502013 din 13 ianuarie 2016, copia actului de confirmare a lucrărilor executate, devizelor locale, actului de decontări reciproce, facturilor fiscale, autorizației de construire etc.

Reieșind din actele cauzei se atestă că SC „Nicodor Grup” SRL a executat lucrări de finalizare a lucrărilor de construire a mansardei de la blocul de locuit din mun. Chișinău, str. XXXXX, cu recepția finală și darea obiectului în exploatare, inclusiv și a apartamentului de tip-mansardă nr. 69, cu suprafața de 47,59 m.p., amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX, ce aparține lui Sergiu Scutari, care însă a achitat doar suma de 850 de euro, din suma necesară finalizării lucrărilor de construire.

Însă, la caz, instanțele de judecată au constatat că Sergiu Scutari nu este obligat să achite careva sume în beneficiul SC „Nicodor Grup” SRL, deoarece nu a semnat nici un contract, precum și nu și-a manifestat voința spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Colegiul la acest aspect consideră necesar să menționeze că instanțele de judecată la constatarea manifestării de voință a lui Sergiu Scutari la nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, nu au apreciat acest aspect reținând că acesta la 5 martie 2016 a transmis Mariei Crețu, împuternicită de a acționa în numele Asociației investitorilor str. Voluntarilor, suma de 850 de euro, pentru executarea lucrărilor de construire (f.d. 13, Vol. I).

Mai mult, în situația creată, din actele cauzei este cert că ceilalți proprietari ai bunului imobil au contribuit financiar la executarea lucrărilor de finalizare a mansardei, pe când intimatul nu și-a adus aportul său de comun cu ceilalți proprietari, ceea ce denotă o îmbogățire fără justă cauză, în sensul art. 1389 Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), care statuează că persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei

prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul atestă că instanțele de judecată nu s-au expus asupra tuturor temeiurilor și pretențiilor invocate de reclamantă, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei în raport cu alegațiile SC „Nicodor Grup” SRL.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelant și intimat în coroborare cu cumulul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Mai mult, în conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Or, în sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza Suominen vs. Finlanda, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste,

precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza Van de Hurk v. Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza Dulaurans v. Franței, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza Artico v. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea adoptată.

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială „Nicodor Grup” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Berezovschi Adrian.

Se casează decizia din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Nicodor Grup” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Sergiu Scutari, intervenienți accesorii Tatiana Cernei, Victoria Lozinschi, Ludmila Șeremet, Maria Crețu, Ana Jelihovschi, Alexandru Camerzan, Sergiu Șevciuc, Maria Constantin, Andrei Negru, Dumitru Lungu și Grigorie Codreanu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Galina Stratulat